

Betydning for det hele Land, skal jeg ikke vige tilbage for at stille Forslag i saa Henseende, trods alle de forskjellige Bedømmelser, som jeg ogsaa paa dette Punkt kan blive underkastet. Jeg stiller ikke denne Route lige med Kiel—Korsør-routen, der er vor Hovedpostforbindelse med Udlandet — det vil og kan Esbjerg ikke blive — jeg stiller den heller ikke sammen med Østeborg—Frederikshavnslinien, thi det er et ganske lille Foretagende i Sammenligning med dette, men jeg siger, at det er i Dieblirket omtrent vort vigtigste Udsørselssted for Kreaturer og mange andre Varer. Og det er den ikke blot for Sjyllands Bedkommende men ogsaa for Dernes, og i dens Egenskab som saadan kan man, naar Forholdene ikke paa anden Maade kunne ordnes, forsvare at gjøre Noget paa dette Sted, som ikke behøver at drage Konsekvenser efter sig paa andre Steder. Jeg tillægger altsaa Esbjerg en ganske overordentlig Betydning som Udsørselshavn; men jeg vil ikke dermed sige, at der ikke er andre Steder i Sjylland, der med Tiden kunne fortjene at udvikles saaledes, at de ogsaa kunne faae en særlig Betydning, jeg tror ikke mindre end Esbjerg. Jeg siger herved til Hirtshals. Det vil være bekendt, at der for en Del Aar siden har været Projekter til et Havn anlæg for det vestlige Sjylland paa Sjyllands Vestkyst, i Følge af, at det vilde være af overordentlig Betydning med Hensyn til Trafiken baade til Norge og England, at et saadant Anlæg kunde have. Dengang begyndte Planerne med Underfølgelse ved Witsø. Der kunde anlægges Havne der, men det vilde koste meget betydelige Bølg, og Forholdene vare dengang saaledes, at Letnikerne ikke dristede sig til at sige, om man med nogen Høilighed turde give sig til at anvende meget betydelige Bølg til Havn anlæg der paa Grund af det løse Sand, som der fandtes, og de Vanskeligheder, som kunde opstaa deraf. Man formaaede en bekendt hollandsk Ingenieur, som har beskæftiget sig med Havn anlæg paa Steder, der havde Lighed med Sjyllands Vestkyst, til at komme herop. Det var en Mand, der hed Conrad og var bekendt for at være en overordentlig indsigtsfuld og kyndig Tekniker. Han besaa Sjyllands Vestkyst og erklærede, at et Anlæg ved Witsø vilde være meget besværligt og frembyde mange Vanskeligheder, men erklærede, at der ved Hirtshals var et Sted, hvor der efter hans Formening utvivlsomt kunde anlægges en Havn, og at Pladsen særdeles egnede sig dertil. Der forelaa dengang en Plan til Anlægget, udarbejdet af en dansk Ingenieur; denne Plan erklærede han for ikke at være heldig, men han tvivlede ikke om, at der kunde udarbejdes Planer, hvorefter man kunde

anlægge en Havn der med fuld Nytte. Det er derfor ikke saa underligt, at man i disse Læder, hvor der jo fremkommer saamange Begjæringer om Havne- og Jernbaneanlæg, da ogsaa i Vendsyssel, opmuntret af denne Udtalelse fra en bekendt dygtig Mand, har tænkt paa, om man ikke ogsaa der kunde faae et Havn anlæg, der kunde faae Betydning ikke blot for denne Provinds, men ogsaa for en stor Del af det øvrige Sjylland. Det kan ikke være ubekendt, eller rettere sagt, det maa være bekendt, at man har paa forskjellig Maade henvendt sig til mig, fordi man formodede, at jeg som udgaet fra Vendsyssel havde særlig Interesse for en saadan Sag. Det har jeg ogsaa, men dog ikke større, end at jeg i ethvert Tilfælde ikke ønsker at fremme et saadant Foretagende før det Tidspunkt, som jeg anser for heldig valgt dertil, og jeg erkender, at det Havn anlæg, som jeg først ønsker at fremme, er Frederikshavn, ikke blot, fordi det er et gammelt Spørgsmaal, dette Spørgsmaal om en forbedring af Frederikshavns Havn, men ogsaa fordi det er et Spørgsmaal af overordentlig paatrængende Natur. Det er ikke det, at man savner en Havn der, thi man har allerede en Havn, men det er det, at den jo er af den Bestaffenhed, at Folk ikke tage derind, naar de ikke ere nøbte dertil; der er nemlig intet Aar, undtagen den vanskelige Indseiling har tilfølg, at Skibene løbe sig istrykker ved selve Indseilingen til Havnen; det er ikke blot det, at Veseilingen af Farvandet udenfor Havnen formedelst Grundforholdene er overordentlig vanskelig, men der er heller ikke Plads til Skibene derinde, thi hverken er Havnen tilstrækkelig dyb eller tilstrækkelig rummelig til at kunne opfylde hverken i den ene eller den anden Henseende de Krav, man maa stille til den vigtigste Kattegatshavn, som Danmark har. Jeg anser det derfor for paatrængende fornødent, at denne Havn bliver forbedret, og jeg haaber, at de Forhandlinger, som jeg mellem 2den og 3die Behandling ogsaa paa dette Punkt ventet at faae med det ærede Finantsudvalg, ville lede til et tilfredsstillende Resultat, saa at vi dog idetmindste kunne faae Havnen gjort forsvaerlig brugelig som en Udsørsels- og Transporthavn, hvad jo er nødvendigt, men ogsaa til en vis Grad tilstrækkelig. Dette vil jo ogsaa afhjælpe det store Savn af en Nøbhavn, som der er paa dette Sted. Naar disse Arbejder — hvis jeg er saa heldig at opnaa at kunne faae gennemført, hvad jeg her først og fremmest maa søge gennemført — ere saa vidt fremskredne, at jeg har de fornødne tekniske Kræfter til at begynde at tænke paa Hirtshals, og naar vore finantsielle Forhold ikke lægge nogen Vanskelighed i veien, mangler det ikke mig paa Inter-